



Opinia
do ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego
"Pomoc państwa w zakresie dożywiania"
(druk senacki nr 45)

Ustawa została uchwalona w oparciu o projekt rządowy. Jej celem jest stworzenie wieloletniego programu "Pomoc państwa w zakresie dożywiania", służącego walce ze społecznym problemem niedożywienia dzieci i młodzieży oraz innych osób potrzebujących, których sytuacja uzasadnia objęcie ich pomocą społeczną.

Dożywianie dzieci oraz zapewnianie posiłku osobom potrzebującym należy do zadań własnych gmin. W latach poprzednich zadanie to było dofinansowywane ze środków rezerwy celowej budżetu państwa. W 2005 r. temu wsparciu służył Rządowy Program "Posiłek dla potrzebujących", realizowany w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 października 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji w 2005 r. Rządowego Programu "Posiłek dla potrzebujących" (Dz. U. Nr 236, poz. 2363), wydane na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Jak podkreślono w uzasadnieniu do projektu ustawy środki z budżetu państwa przyznawane w ramach realizacji programów rządowych były zawsze pomocą jednoroczną, co nie gwarantowało ich kontynuacji i zaplanowania strategii długoterminowej. Zdaniem projektodawcy właściwe jest zagwarantowanie stałego dofinansowania tego zadania z budżetu państwa.

Opiniowana ustawa przewiduje realizację programu dożywiania w latach 2006 - 2009. Pomoc ta udzielana będzie w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo w postaci świadczenia rzeczowego. Pomocą zostaną objęte: dzieci do lat 7, uczniowie szkół do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji, w której - zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej - przysługuje pomoc społeczna (między innymi w ubóstwie, sieroctwie, bezdomności, bezrobociu, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej chorobie). Bezpłatna pomoc dla osób i rodzin uzależniona została od kryterium dochodowego tych osób lub rodzin, które nie może przekroczyć 150% kryterium dochodowego przewidzianego dla tych osób lub tych rodzin w ustawie o pomocy społecznej. Gmina może podjąć uchwałę o podwyższeniu

kryterium dochodowego. Niezależnie od wymogów przedstawionych powyższej, pomocą w formie posiłku mogą być objęte również osoby i rodziny niespełniające kryterium dochodowego, lecz pomoc ta będzie udzielana za odpłatnością, której warunki określi rada gminy.

Program ma być realizowany w gminach, a jego koordynatorami na szczeblu gminy, województwa i w skali całego kraju są odpowiednio wójt, wojewoda, i minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, którym ustawa wyznacza konkretne zadania.

Program finansowany będzie zarówno z budżetu państwa, jak i ze środków samorządu terytorialnego. Łączny koszt realizacji programu wyniesie 2 900 000 tys. zł., w tym z budżetu państwa w poszczególnych latach ma być pochodzić nie mniej niż 500 000 tys. zł.

Uwagi szczegółowe:

Należy zwrócić uwagę na niespójność, jaka powstanie w systemie prawa w związku z **przewidywanym terminem wejścia w życie opiniowanej ustawy** oraz uchwalonej w poprzedniej kadencji ustawy o finansach publicznych.

W dniu 13 grudnia 2005 r. Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych. Ustawa ta ma wejść w życie 1 stycznia 2006 r., a więc w tym samym dniu, w którym przewiduje się wejście w życie omawianej ustawy. Zgodnie z nową regulacją zawartą w ustawie o finansach publicznych, programy wieloletnie nie muszą być uchwalane w drodze ustawy, lecz są ustanawiane przez Radę Ministrów w celu realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz innych strategii przyjętych przez Radę Ministrów (art. 117 ust. 2). (Wymóg ustawowego ustanawiania programu wieloletniego istnieje w obecnie obowiązującej ustawie o finansach publicznych i dotyczy programów wieloletnich, których koszty realizacji przekraczają 100 000 tys. zł.). Przepis przejściowy do "nowej" ustawy o finansach publicznych przewiduje stosowanie dotychczasowych przepisów do programów wieloletnich ustanowionych przed dniem wejścia w życie ustawy o finansach publicznych, a więc przed dniem 1 stycznia 2006 r. (art. 240 ust. 1).

Dodatkowo należy również zauważyć, iż art. 17 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" dokonuje nowelizacji jednego z przepisów obecnie obowiązującej ustawy o finansach publicznych, która na mocy art. 244 ust. 1 "nowej" ustawy o finansach publicznych, jest uchylana z dniem 1 stycznia 2006 r. Oznacza to, iż art. 17 nie wywoła spodziewanych skutków prawnych w postaci poszerzenia

katalogu zadań, dla których może być ustanowiony program wieloletni, jeżeli ustawa wejdzie w życie w tym samym dniu.

Biorąc pod uwagę rozwiązania prawne wynikające z ustawy o finansach publicznych, wydaje się więc, iż opiniowana ustawa powinna wejść w życie **przed 1 stycznia 2006 r.**

Oprac. Renata Bronowska